

گفت‌وگو

عبدالجلال ابری

سخنگوی کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی

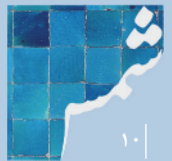
ضعف در نظارت و هماهنگی میان دستگاه‌های مختلف؛ مهم‌ترین چالش موجود.

مقدمه

قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مهم‌ترین قوانین حوزه ساخت‌وساز کشور است که تأثیر مستقیمی بر کیفیت بناها، ایمنی شهروندان و توسعه پایدار شهری دارد. این قانون که با هدف ساماندهی و نظارت بر فعالیت‌های مهندسی تدوین شده، طی سال‌های اخیر همواره محل بحث و بررسی کارشناسان و مسئولان بوده است. در همین راستا، نشریه فنی و مهندسی شمس گفت‌وگویی اختصاصی با دو تن از نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی که عضو کمیسیون عمران هستند، ترتیب داده است تا دیدگاه‌های آنان را درباره روند اصلاح این قانون، چالش‌های اجرایی آن و راهکارهای بهبود سازوکار آن جویا شویم. این گفت‌وگوها می‌تواند تصویری روشن‌تر از آینده این قانون ارائه داده و نقش قانونگذاری در بهبود کیفیت ساخت‌وساز را مورد بررسی قرار دهد.

■ ۱- به نظر شما اجرای صحیح قانون نظام‌مهندسی و کنترل

ساختمان چه نقشی در افزایش کیفیت ساخت‌وساز دارد؟
اجرای صحیح این قانون یکی از مهم‌ترین عوامل در بهبود کیفیت ساختمان‌ها و کاهش حوادث ناشی از ضعف در نظارت و طراحی است. اگر این قانون به‌درستی اجرا شود، استانداردهای مهندسی رعایت خواهد شد و دیگر شاهد مشکلاتی مانند فرونشست، تخریب زود هنگام سازه‌ها و عدم ایمنی در برابر زلزله نخواهیم بود. متأسفانه، مشکل اصلی کشور ما کمبود قوانین نیست، بلکه ضعف در اجرای آن‌هاست.

ماهنامه فنی و مهندسی شمس
شماره ۱۲۶ - زمستان ۱۴۰۳
www.shams-irceo.ir

اجرا باشد، تغییر قوانین لزوماً مشکلی را حل نخواهد کرد. بسیاری از قوانین فعلی، اگر به‌درستی اجرا شوند، می‌توانند استانداردهای بالایی را در حوزه ساخت‌وساز تضمین کنند. بنابراین، علاوه بر اصلاح برخی مواد قانونی، باید تمرکز بیشتری روی بهبود اجرای آن داشته باشیم، از جمله اصلاح فرایندهای نظارت، هوشمندسازی سیستم‌های مهندسی و برخورد جدی با متخلفان.

درست است که اصلاح قوانین مهم است، اما اگر مشکل اصلی در اجرا باشد، تغییر قوانین لزوماً مشکلی را حل نخواهد کرد.

■ **۵- برخی معتقدند که افزایش هزینه‌های ساخت‌وساز مانعی برای اجرای کامل این قانون خواهد بود. آیا شما این مسئله را تأیید می‌کنید؟**

این نگرانی تا حدی قابل درک است، اما باید توجه داشت که هزینه‌های ساخت‌وساز در صورت عدم اجرای صحیح قانون، در بلندمدت بیشتر خواهد شد. عدم رعایت مقررات باعث افزایش هزینه‌های تعمیر و نگهداری، کاهش عمر مفید ساختمان‌ها و حتی بروز خسارات جانی و مالی می‌شود. بنابراین، باید به اجرای صحیح قانون به‌عنوان یک سرمایه‌گذاری در ایمنی و کیفیت نگاه کرد، نه یک هزینه اضافی.

■ **۶- به‌عنوان آخرین سؤال، اگر قرار باشد یک تغییر اساسی در اجرای قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان ایجاد شود، پیشنهاد شما چیست؟**

اجرای صحیح قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان نقش اساسی در بهبود کیفیت ساخت‌وساز دارد و مهم‌ترین چالش موجود، ضعف در نظارت و هماهنگی میان دستگاه‌های مختلف است. تمرکز باید بیشتر بر اجرای دقیق قوانین موجود باشد تا اصلاحات گسترده در قانون.

■ **۲- چه عواملی در اجرای صحیح این قانون مؤثر هستند؟** چند عامل کلیدی در این موضوع تأثیرگذارند. نخست، شفافیت و جلوگیری از تعارض منافع در بین مهندسان، ناظران و دستگاه‌های اجرایی بسیار مهم است. اگر مهندسان هم‌زمان در چند بخش مرتبط با یک پروژه نقش داشته باشند، ممکن است کیفیت نظارت کاهش یابد. دوم، نظارت سنتی دیگر جوابگو نیست و باید از ابزارهای دیجیتال برای ردیابی وضعیت ساختمان‌ها و عملکرد مهندسان استفاده کنیم. استفاده از فناوری‌های نوین و سامانه‌های هوشمند برای کنترل فرایندها ضروری است. سوم، آموزش و به‌روزرسانی مداوم دانش مهندسان، که باعث ارتقای سطح آگاهی فنی و اجرای صحیح مقررات می‌شود.

■ **۳- تعامل میان دستگاه‌های مختلف مانند شهرداری‌ها، سازمان نظام‌مهندسی ساختمان و وزارت راه و شهرسازی تا چه میزان در اجرای بهتر این قانون تأثیرگذار است؟**

تعامل میان این نهادها حیاتی است، اما در حال حاضر، شاهد برخی چالش‌ها و تعارضات میان این دستگاه‌ها هستیم. در برخی موارد، سازمان نظام‌مهندسی ساختمان و شهرداری‌ها بر سر اختیارات و نحوه اجرای قانون دچار اختلاف نظر می‌شوند که باعث کندی روند اجرا می‌شود. اگر یکپارچگی بیشتری میان این دستگاه‌ها ایجاد شود و نقش هرکدام به‌صورت دقیق مشخص گردد، فرایند اجرا تسهیل شده و کیفیت نظارت نیز افزایش می‌یابد.

مشکل اصلی کشور ما کمبود قوانین نیست، بلکه ضعف در اجرای آن‌هاست.

■ **۴- برخی کارشناسان معتقدند که تمرکز بیش از حد بر اصلاح قوانین، بدون بهبود اجرای آن‌ها، تأثیر چندانی در بهبود وضعیت ساخت‌وساز نخواهد داشت. شما این نظر را چگونه ارزیابی می‌کنید؟**

درست است که اصلاح قوانین مهم است، اما اگر مشکل اصلی در

